

„СОЦИАЛИСТЪ“

излиза въ Вторникъ и Петъкъ

Редакцията и Администрацията се намиратъ въ СОФИЯ.

Неплатени писма не се приематъ.

Ръкописи не се връщатъ

СОЦИАЛИСТЪ

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

Абонаментътъ се прѣдплаща

За год. лева 10 —

„ 6 м. „ 5 —

„ 3 м. „ 2 50

За въ странство лева 14

Единъ брой 10 ст.

За обявления се плаща по 15 ст. на редъ на 4 стран.

LE SOCIALISTE

Organe du Parti Démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Rédaction „SOCIALISTE“ Sophia.

DER SOZIALIST

Organ der bulgar. Sozialdemokratischen Arbeiterpartei

Работници, другари, пригответе се за отпразнуването на 19-й Априлий.

Работниците желязари.

Поканватъ се всички работници отъ желязарския занаятъ да присъствуватъ на извънредното събрание, което ще стане на 3-й Априлий, 8 часа сутринта въ помещението на Общото Работническо Дружество „БРАТСТВО“. Комиссията ще докладва изработения уставъ за основаването на желязарския синдикатъ, като при това ще се избере и настоятелството.

Отъ комиссията.

Русофилството и народния прогресъ.

Интереситъ на страната ни налагатъ една чисто национална политика, която въ развитието си трѣбва да прѣслѣдва изключително политическото и економическо развитие на народа. Социалния напредъкъ на страната въ широкъ смисълъ на думата — трѣбва да бѣде цѣлътъ, къмъ която винаги трѣбва да се върви, на който всѣка политика безусловно трѣбва да се подчинява. На думи — русофилитъ сж съгласни съ тоя възгледъ, нъ условията за неговото осъществление тѣ търсятъ другаде, не вътрѣ въ народа, а въ руското влияние; тѣ се самооболщаватъ, че то ще натопи неплодната почва, върху която само бодли сж расли до днесъ — само гнетъ и тирания. Да прослѣдимъ обаче тѣхнитѣ главни мотиви, за да видимъ гнилата прѣжда, съ която е истъкана тѣхната логика.

Първо. Реакцията подъ бруталния режимъ на Стамбулова русофилитѣ отдаватъ изключително на неутвърденото положение на короната, като виждатъ консолидирането на вътрѣшното положение въ формалното признание на княза отъ страна на Руссия. Даже събития като 18 Май не бѣха достатъчни да ги заставятъ да надникнатъ въ сжщността на живота, за да разбератъ логиката, която го управлява. Крайнитѣ русофили, най вече опѣзъ, които почти цѣло десятилѣтие прѣкараха интименъ животъ съ прѣдставителитѣ на руската олигархия, проповѣдватъ и днесъ, че неопрѣдѣленото положение на короната въ мѣждународнитѣ отношения, нейното непризнаване отъ руския дворъ, угрожава политическото сжществуване на малката България. Тѣ не разбираатъ, или не искатъ да знаятъ, че реакцията — даже тъй силна, както въ времето на Стамбулова — е плодъ само на политическитѣ условия, които царуватъ вътрѣ въ страната. Отъ една страна политическата тжностъ на масата, нейнитѣ политически суевѣрия и обществени прѣдрасъждания, а отъ друга — отсъствието на партийна дисциплина и организация сж благоприятствували на нищожното меншество паразити, да създава полезни условия за своята политическа и економическа експлоатация върхъ гърба на народа. Историческото развитие на съединитѣ държави, политическитѣ движения въ Сърбия и Романия,

тѣхното обществено състояние може да служи като историческо потвърждение на това. Таквось потвърждение може да потърсимъ и въ късата история на политическия ни животъ, която на много мѣста дава грозно изобличение противъ ония, които централната точка на политическия животъ принасятъ въ Петербургъ и въ Виена. Историята на реакционнитѣ периоди е история на вътрѣшнитѣ борби, а не история на чуждестраннитѣ влияния. Последнитѣ сж били само плодъ на тия борби, естествено послѣдствие отъ борбата за власть. Консервативния режимъ слѣдъ прѣврата отъ 1881 г. и либералната тирания въ последнитѣ осемъ години сж периоди на онова безгранично угнетение, което бѣше чистъ заговоръ противъ народоуправлението и демокрацията на страната. Непосрѣдствения резултатъ отъ туй състояние на работитѣ бѣше избухналата борба, която тѣ възбудиха противъ себе си. *Ентусиазма* въ 1881, който бѣ продължение на идейното течение, или по добръ — остатъкъ отъ революционния размахъ по време на политическитѣ движения прѣзъ седемдесетѣ години (1870-78) и *упоритѣ усилки* на цѣлото население въ последнитѣ години — нанесоха смъртенъ ударъ на реакцията, повалена, за да отвори пътъ на развивающия се животъ. И при всичко това, нито сгромолясването на консервативния режимъ, нито разрушението на стамбуловската плутократия бѣха дѣло на русофилското движение. Върху развѣтаното знаме на опозицията прѣди 18 Май имаше само единъ надписъ: въстановление на потъпканата конституция, на него се четеше само една девиза: борба противъ тиранията. Политическата агитация черпеше силитѣ си не въ стрѣмленieto за едно помирение съ Руссия, нъ въ движението къмъ свободата. Вътрѣшната борба издигна върно своята брадва противъ тиранията, тя я насочи къмъ нейнитѣ корени, тогасъ, когато движението на крайнитѣ русофили, на „революционнитѣ емигранти“ (?) спомагаше по косвенно за укрѣпване на реакцията, като ослабваше заедно съ това борбата на народа. Жертвитѣ на военния сждъ изъ срѣдата на емигрантитѣ и тѣхнитѣ съмнителници се ознаменуваха съ тежки репресалии, нъ тѣ паднаха изключително върхъ плещитѣ на опозицията, безъ да възбудятъ нѣкакво оживление въ народния духъ. Последното, бѣше дѣло само на политическитѣ агитации. А какво влияние указа въ тая борба русофилството или идеята на русско-българското съглашение? Историята на това движение дава само единъ отговоръ и той е, че както движението на емигрантитѣ, така и върата на опѣзи русофили, които очакваха отрѣсването отъ тиранията на Стамбулова отъ върхъ, отъ дипломатическитѣ игри, указаха само реакционно въздействие върху самата реакция. Тѣ въспираха тържественното шествие на освободителната борба.

Нъ г. Ризовъ се мръщи. Той не приема, че причинитѣ на 18 Май лежатъ въ

тая борба; като всѣки дилетантъ, той ги търси въ кибритъ на Начевича, подпалванъ въ двореца на княза. Свалянето на Стамбулова, наистина, се дължеше не на запалената борба разразена въ „улични сблъсквания“; то не бѣше резултатъ отъ въсторженний възгласъ: „да живѣе революцията!“ Това бѣше княза, който го изгони. Нъ „великодушieto“ на княза бѣше само прикритъ страхъ прѣдъ непрерывно възрастащата вълна на народното движение, което можеше да се обърне въ антидинастическо течение, ако той бѣ рѣшилъ да тръгне противъ общото настроение на цѣлата страна. Дѣйствителнитѣ причини на 18 Май лежахъ не въ дворцовитѣ интриги, а въ всеобщото недоволство и въ давлението на опозицията. Нѣма свобода безъ борба — това е единъ отъ законитѣ на човѣшкото развитие. И както дължимъ на тая борба свободата отъ 18 Май, така сжщо ще дължимъ на нея и останалитѣ побѣди на демократическия принципъ въ областта на политическия животъ.

Второ. Трайността на нашето свободно развитие трѣбва да се търси въ господството на народоуправлението, въ силата на народа, организиранъ въ политическа партия, а не въ волята на царятъ, която признава законността на Княза. Развитieto на политическия животъ вътрѣ въ страната съставлява гранитний temelъ, върхъ който може да израстне народний прогресъ. Нъ какво общо има това развитие съ влиянието на чуждитѣ държави? Политическитѣ и династически интереси на Руссия ще иматъ таквось вредно влияние за насъ, както економическата политика на Австрия, при отсъствието на една силна партия, която може да поддържа огънь и на двата фронта. Помирението съ нея ще доведе само повторение на старитѣ събития, безъ да благоприятствува на онѣзи елементи, върху които може да се опира демокрацията, защото тѣзи елементи сж продуктъ само на вътрѣшнитѣ борби, на вътрѣшнитѣ нужди и потребности на страната, на вътрѣшното и обществено развитие. Тѣсъ, които поставятъ конституционализма въ зависимостъ отъ характера на вършната политика, тѣ могатъ да почерпятъ поучителни примѣри отъ политическия животъ на Сърбия. Въ последнитѣ десятилѣтия тя прѣкара едно независимо положение въ мѣждународно отношение и подъ радикалния режимъ въ нея се прокламира даже прѣобладанието на руското влияние. Нъ нито това влияние, нито вършното ѣ положение можаха да я избавятъ отъ априлската катастрофа. Радикалитѣ бѣха изринати на улицата, конституцията суспендирана а реакцията прострѣ широко крилѣ надъ цѣлата страна. Историята блясава доказа, че свободата на народа бѣше изгубена не подъ влиянието на вършни фактори, нъ при отсъствието на едно равновѣсие мѣжду защитителната сила на народа и домогванията на реакцията, прѣдставлявана отъ короната и милитаризма. Примирението съ Руссия нѣма да усили авторитета на народа, то нѣма

път от крушумната болест и до сега 6 ясти сте лежали в болницата? Треперението на ръцете и краката, халюцинациите, истерическите припадци — да, това е отравяне от свинеца — главния материал от когото са направени буквите.

— Вий вземате живи дъца? Тъ са измръли още малки от конвулсии! да, да, — обикновено явление. Това е всекога тъй при случаите на хроническо отравяне. Доктора още дълго распитва и разглежда болния и си замина като предписа лъкарствата. — Ето какво има написано в нашата малка книжка, гдето вий добросъвестно отблъзвахме всеко слово на доктора. Хроническото крушумно отравяне: от него страдат всичките работници които работят съ крушума, които работят в рудниците, в фабриките, гдето се обработва крушума, бояджитъ (които си служат съ крушумени бои), грънчаритъ, стъкларитъ и печатаритъ работници. Отравянето произлиза посредством бълните дробове, слизистата мембрана, която покрива носа, устата и най-свѣтвѣ чръзъ кожата. Въ първоначален видъ това отравяне се проявява въ тъй нареченитъ крушумени спазми т. е. силни болѣжки въ стомаха и чръвата. Именно тѣзи крушумени спазми са довели и нашия работникъ въ болницата, когато той е билъ още на 14 години. Следъ тѣзи болѣжки настъпва растрояството на нервната система. Понормалното намаляване или увеличаване на чувствителността. Напримеръ нашия боленъ не може да пренесе даже допиранието до него. Неговата чувствителностъ се е увеличила понормално. Заблъзва се също силно намаляване на зрѣнието: *той не може вече да различава ирифта.*

Хроническото крушумно отравяне предизвиква също твърдѣ често парализирането на краката и ръцете или пъкъ треперението на ръцете, както това е случая съ нашия боленъ, които тъй злѣ ги владеят, щото едвамъ съ голѣмъ трудъ, може да доближи палеца си до устата. Освѣнъ това, той страда отъ постоянно повтаряющитъ са истерически припадци, които придружаватъ застарелото отравяне. То дѣйствува също на мозъка и на умственитъ способности. Предизвиква, както у нашия боленъ, ослабване на паметта и разсъдака. *Той не може да повтори една фраза отъ 6 думи* — до такава степенъ е изгубилъ паметта си. Отравянето предизвиква също блънуването и халюцинациите: преди 2 години въпросния боленъ билъ доведенъ въ болницата въ безсъзнание и блънуване, а поцититъ халюцинации и манията на преследване не са го оставили отъ него връме. По пѣкога блънуванията отъживатъ на конвулсий, на припадци подобни на епилепсията, които по често *завършватъ съ смъртъ.*

Отравянето предизвиква хроническа болестъ въ бърбегитъ, което може да се свърши съ никошно, отравяне на кръвта а също къмъ затруднено дишане и къмъ крушумена подагра т. е. разрушението на ставитъ. Първитъ двѣ явления, както и безръвието — което всекога придружава крушумното отравяне — съществува у нашия боленъ въ силна степенъ.

Като прочетохме още единъжъ този „скърбенъ листъ“, този дълъгъ списъкъ на всевъзможни страдания, които предизвиква това въ пълната смисълъ на думата ужасно занятие, ужасно при дневнитъ условия на производството — ний си казахме: да, исканията на работничитъ печатари за насъ са сега още по понятни. Тъ не само искатъ да иматъ повече връме за отдыхъ но тѣ искатъ също да съкратятъ тѣзи часове, прѣзъ които тѣ бавно поглъщатъ ужасния ядъ, — *тъ се борятъ за своето здравие и за своя животъ.*

Е. П. Р.

Думи и дѣла.

„Вимовикътъ на всички политически брой въ дневника България е отесметено на една здравя, една трезва, на една прямолинейна общественна нравственостъ. Всички тия нѣща (бѣди и гнѣсоти отъ освобождението насамъ) могатъ да съществуватъ, да вирѣятъ и да пакостятъ у насъ, защото намиратъ благоприятна почва въ безнравствеността на нашата ръководяща интеллигенция.“ (Д. Ризовъ, Разлагающа се и възраждающа се България, стр. 6).

Общественната мъдростъ, която се крие въ горний цитатъ, е твърдѣ повърхно и твърдѣ погрѣшно нѣщо. Въ обяснението на челоуѣчески животъ, нейната стойностъ е мжигъръ и само за единъ Ризовъ може да съставлява тя една „дълбока и страшна истина“. Както чистотата на негово демократизъмъ, така и философската стойностъ на тази мъдростъ, не печелятъ нищо отъ съмнителното обстоятелство, че тѣ са били добити съ цѣната на цѣлъ купъ страдания, затвори, интенирания, екстернирания и всекакви родъ преслѣдания“ (гл. „Разл. и възр. Бълг.“ стр. 5—6). „Страданията“, колкото и да са били дѣйствителни, никога не са придавали научностъ или достовѣрностъ на известни вървания. Както е знайно, многострадалний, испанский рицаръ е завлѣкалъ въ гроба си неисканата тѣга, че окопний свѣтъ не е могълъ да повѣрва въ истинността на неговитъ халюцинации. Неотдавна, също „Народни Права“ бѣха явили, че никоя партия не можала изброи толкова „страдалци за идеи“, колкото радославата. Всеки знае, обаче, че „страданията“ на тѣзи „мъченици“, не са успѣли до сега да направятъ привлекателенъ самия „радославизъмъ“. Очевидно е, че страданията сами по себе си не раждатъ идеи, нито пъкъ правятъ умни или научни блънуванията на страдалцитъ.

По ако значението на горния цитатъ, като ключъ за разбирането на общественитъ явления, е равно на нула, той може да послужи като характеристика на буржуазнитъ партии у насъ, като признакъ, че нѣкои тѣхни прѣдставители съзнаватъ и не криятъ дълбоката деморализация, която е обгърнала тѣхното общество. Г. Ризовъ съзнава тази „дълбока и страшна“ язва и е рѣшенъ да се бори съ нея.

„До идването ни въ София — пише той въ 1-й брой на вѣстника си — намъ се струваше, че България представлява едно нравствено благо; сега намъ се струва, че имаме предъ себе си единъ нравственъ (разбирайте безнравственъ р.) „потопъ.“ П въ тая смѣлосна епоха за нашег о отечество, ний мислимъ, че единъ страшенъ дълъгъ се пада на всички наши интелектуални сили... да исчерпятъ всички срѣдства за спасение на страната. Божественно е че този дълъгъ пада и на нашитъ нѣщи. П въ него, собственно, се крие главната побудителна причина за започването на настояща вѣстникъ.“

Рѣшение славно! Да поставимъ за една отъ главнитъ задачи на своята публицистическа дѣятелностъ борбата противъ обществената безнравственостъ на ръководящата интеллигенция, да бичувашъ немилостиво всички проявления на тази деморализация, да подавашъ лично, въ общественитъ си отношения, примѣръ на висока социална моралъ — каква по-възвишена задача може да си постави единъ публицистъ, който види злото въ нравственото падение на ръководящитъ сфери на единъ народъ? Това е, отъ такава гледна точка, най-високий връхъ, до който може да се вдигне отдѣлната личностъ.

Съ такива блага намѣрения се доближава г. Ризовъ до българский политически животъ.

А този животъ цѣлти и върже. Огъ 9 мѣсеца насамъ, ний сме очевидци на едно мово деморализующе течение въ политически животъ на страната. Явнитъ беззакония на Стамболова намѣриха своето подобие въ подземнитъ подкопавания подъ общественитъ свободи, въ тайнитъ атенгати срѣцу народния суверинитетъ, въ поцититъ подвизи на една префинена реакция. Византийцината, коварството, измѣната, подлостта на продаденитъ твари, наплатата невинностъ на проститутството — всичко това блѣсти обѣсно отъ бенгалска свѣтлина въ ръководящитъ правителствени сфери. Двѣ дълбоко развратени

поколения, на двѣ еднакво развратени политически епохи, намѣриха своето любовно съединение въ дневний консерваторско — съединитически режимъ и, тѣпчащѣцъ пагло народното доверие, извърпватъ безпиршо свонти политическо-економически оргии.

Добра слѣда за единъ моралистъ, пали? Богата жетва за привърженика на една здрава, на една трезва, на една прямолинейна общественна нравственостъ“, какъвто иска да се покаже г. Ризовъ, пали? Дѣйствително, „страшенъ е дълъгъ, който се полага на нашитъ интелектуални сили“, предъ видъ на таква нравствено раслѣние, което иде отъ горѣ отъ центра на управлението.

И г. Ризовъ изпълня свой дълъгъ. До като, отъ една страна, той проповѣдва, че за България нѣма да има добъръ денъ прѣди да се помиримъ съ Русия, сирѣчь, прѣди да се презбере криза или да абдикира, отъ друга страна, той явява на читающия свѣтъ въ 7-й бр. на вѣстника си, че намира удоволствие да „ходи отъ връме на връме у своя старъ приятель“, прѣдставителъ на съединитическата половина на дневното правителство, г. К. Величкова. „Страшниятъ дълъгъ“, пише той, „не му бърка да уважава“ съучастникътъ въ беззакония на дневното правителство. Той изпълня своята велика задача, като препорѣчва на българский народъ, чръзъ вѣстника си, за „човѣкъ честенъ“ и „достоенъ за уважение“ министрътъ, който отъ 8 м-ца насамъ е виденъ членъ на едно правителство, което самъ Ризовъ смѣта за сѣятелъ на дневната политическа деморализация. . . .

Такава е „прямолинейната нравственостъ“, която г. Ризовъ се паелъ да пасажда въ отечеството си. При отсѣтствието на общественни идеи, той се явява напълно лишень и отъ морални принципи. „Нравствени потопъ“ се усили съ още едно поройче отъ страна на демократизирующитъ руссофилы и „прямолинейната нравственостъ“ се оказа, че върви по най криви пътища. Я. С.

Социализмътъ на Де Амичи.

Нашитъ читатели знаятъ, че знаменитий италианский писателъ Де Амичи преди 3 години бѣ се обявилъ за социалистъ и въ пѣколко събрания, както предъ учащата се младежъ, така и прѣдъ работници, бѣ искалъ своето твърдо социалистическо „въруо“. Обаче буржуазията не можа да претърпи този ударъ. Тя не можеше да се примири съ факта, че единъ отъ най популярнитъ италиански поети и писатели пригръща работническитъ интереси и се явява поддръжникъ на италианската социалистическа партия и често прѣскаше изъ вѣстничитъ разни слухове, които хвърляха съмнѣние върху социализма на Де Амичи. Наскоро, въ Венеция, по случая на едно социалистическо дѣло, прокурора на сѣда подчерналъ това съмнѣние, вѣтѣствие на което Де Амичи отпразилъ едно писмо до защитника на обвиняемитъ, което ще бжде четено при апелативното разискване на социалистический процесъ. Въ това писмо Де Амичи казва:

„Моятъ социализмъ е социализмътъ на партията на италианскитъ работници, както той е изложилъ въ программата, приета на послѣдний националенъ конгресъ въ Реджио-Емилиа, и за какъвто воюва главний органъ на партията „La Lotta di Classe“ (Борбата на класитъ) въ Миланъ. Азъ приемамъ неговитъ начала, неговитъ цѣли, неговата тактика (начинътъ на борбата) безъ всекакви ограничения, тъй като азъ съмъ твърдо убѣденъ, че началата на този социализмъ почиватъ върху справедливостта, а неговитъ цѣли водятъ къмъ повдигането не само на работническата класа, но и на цѣлото челоуѣчество на една висока културна стѣпенъ“.

Така говори италианский поетъ и писателъ; а българскийтъ, комуто днесъ се готвятъ да празнуватъ 25 год. юбилей, не само е затворилъ свой духъ предъ великитъ идеи

на съвременното човѣчество, по имѣ жесто-
костта преди нѣколко години да свѣтѣ из-
вѣстна частъ отъ нашата младежъ да напустне
ламтението къмъ економическата справедли-
вость, да захвърли издирванието нравственитѣ
задачи на интеллигенцията и да отиде да
„сѣе гори“ — и то въ моментъ, когато блъ-
гарското общество най-много се нуждаеше отъ
нравствено високи личности. Янкулъ.

ВЪНКАШНА ХРОНИКА.

ПИСМО ОТЪ БЕЛГИЯ.

На 14/26 Мартъ се захвапахъ разис-
кванията върху новия избирателенъ „Общин-
ски законъ“ въ камарата на депутатитѣ. По-
вече отъ двѣ недѣли става какъ тоя законъ е
станалъ „въпросъ на деня“.

Правителството се бави повече отъ 6 мѣ-
сеца догдѣ изработи и прѣдложи на разисква-
ние общинския законъ. Десятъ дена прѣди
разискванието му въ камарата никой не зна-
еше тоя законъ. Неговото папечатване про-
извѣде тѣжко впечатление въ всичкитѣ слоеве
на обществото. Всички вѣрваха, че правител-
ството ще бѣде толкова благоразумно за
да не прѣдстави единъ законопроектъ тѣй
реакционенъ и съ чисто партизански харак-
теръ, какъвто е сегашния. Човѣкъ мисли, че
хората, които се намиратъ на чело на упра-
влението не сж тѣй невѣжки и тѣй заслѣпени та
да не могатъ да схвататъ духа на вѣрмето,
който е обвездъ за сега цѣла Белгия! Но тука
нѣма нищо чудно. Днешната държава е клас-
сова: тя иска да запази и задържи властта въ
рждѣтѣ на силнитѣ; тя иска господството на
капитала надъ труда; тя иска царството на
експлоатацията, — експлоатиранието на сла-
бия отъ силния. Ето защо правителството,
прѣдставителя на страхливата папска буржу-
азия, прѣдложи тоя реакционенъ законъ за
общинскитѣ избори, който другаря Анселъ на-
рече „законъ на четиритѣхъ безчестия“. За-
щото спорѣдъ тоя законъ за да бѣдешъ из-
бирателъ общински, трѣбва да имашъ 30 год.
възраст и да си живѣлъ най-малко 3 год.
въ тая община, гдѣто искашъ да гласопода-
вашъ. Освѣнъ това най-несправѣдливото е, че
се прѣдвижда цензъ и прово на 4 гласа. Тоя
срамъ, въ края на XIX вѣкъ, се върши отъ
„католическа“ Белгия, но „работническа“ Бел-
гия, въоръжена съ своята сила и истината се
пригавя да спечели своето право на сществу-
ване и въ общинскитѣ сжвѣти! И това ще
бѣде.

Волята и желанието на работнич. социал.
Белгия се исказа въ камарата чрѣзъ пей-
нитѣ прѣдани и достойни депутати на брой
вече 30! Другаритѣ Бертранъ, Дефюисо, Ван-
дервелдъ и Анселъ доказаха съ свойственото
имъ краснорѣчие на дълбоки познания несж-
стоятелността на правителствения законъ,
като защитиха белгийски работникъ отъ пиз-
китѣ клѣветнически нападки на нѣкоп католич.
депутати, като доказаха, че както работни
народъ е способенъ да носи оръжие на 21 г.,
да плаща тѣжки данѣци и да си устрои тѣй
добрѣ своитѣ многочисленни кооперативни дру-
жества, така и съ повече право той трѣбва и
може да вземе пълно участие въ общинскитѣ
работи. Тѣ така сжщо обориха съ факти на
рждѣтѣ (парижската коммуна, социал. градски
сжвѣтъ въ гр. Рубе въ Франция и пр.) клѣве-
титѣ на буржуазнитѣ депутати, които казваха,
че ако общинскитѣ сжвѣти попаднатъ въ рж-
дѣтѣ на социалитѣ то тѣ, общинитѣ, ще
се опростаѣтъ, разграбятъ, щѣло да настѣпе
анархия въ политическия и общественъ животъ
въ страната и пр. дивотии. И наистина, имало
ли е по голѣма анархия отъ сегашната въ
общинитѣ? „Западна“ Белгия е наредена и
тя съ много общински сжвѣти като тия въ
„Источна“ Белгия. Въ много общини има по
нѣкоп и друга „Панамика“ още, която ще
излѣзе веднага на явѣ щомъ дойдатъ социали-
ститѣ на власть. А това не е въ интереса на
управляющитѣ. Повидимому се показваше, че

Отговоренъ-Редакторъ А. Ив. Гюзелевъ.

правителството тържествуваше отъ надѣждата,
че ще прокара законопроектъ си чрѣзъ сво-
ето послушно болшинство. Но неговитѣ по-
слѣдни илхюзии се развиха въ прахъ слѣдъ
рѣчьта на другаря Х. Денисъ (социал. деу-
татъ отъ Лнежъ и професоръ въ Брюкселъ).
Той подигна единъ въпросъ отъ капитална
важност, който умислено се изоставише отъ
правителственитѣ депутати, който бѣше само
спомѣнатъ отъ прѣдговорившитѣ му другари.
Другаря Денисъ, ученъ социалогъ и извѣстенъ
статистикъ, съ факти и цифри на рждѣтѣ извади
на явѣ, че единичката цѣль на правителството
е била да лиши 50% отъ работницитѣ въ
градоветѣ, и гъ особености въ Лнежъ и
Шарлероа, отъ правото да гласоподаватъ за
общински сжвѣти, като е увеличило числото
на селенитѣ избиратели, на които днесъ то се
опира, съ цифри на рждѣтѣ, той показа голѣмото
движение на населението, прѣдизвикано отъ
самата капиталистическа парѣдба и слѣдова-
телно злоупотрепеността на правителството да
лиши отъ правото на гласоподавание гражда-
нитѣ, които не сж живѣли повече отъ 3 год.
на едно мѣсто. Партизанския характеръ и чи-
стата Китайщина на закона испъкнаха ре-
лефно прѣдъ всички. Правителството се види
въ чудо. Но всичко това, да се мисли, че то
ще изиграй страхопѣзловската роль на своитѣ
прѣдшественникъ въ 1792 год., пакъ прѣди
м-цъ Априлий, за да отстъпи прѣдъ застраши-
телния вѣликъ — *всеобщата стачка!*

Прѣди да се раздѣли съ камарата, счи-
тамъ за нужно да спомѣна, че освѣнъ пра-
вителств. законопроектъ има още единъ прѣд-
ложенъ отъ прогресиститѣ и поддържанъ отъ
всичкитѣ социал. депутати. Въ него е прѣд-
видена 21 год. възраст за гласоподавателъ
въ общ. избори и 6 мѣсеца резиденция, единъ
гласъ и безъ никакъвъ цензъ за всички гра-
ждани безъ разлика на състояние и положе-
ние. Между католиц. депутати има раздѣпле-
ние. Демократитѣ — християни сж противъ
правит. законопроектъ. Тѣ прѣдлагатъ сжщия
законъ за избиранитѣ на депутатитѣ да бѣде
и за общинитѣ т. е. 25 год. възраст, 1 год.
резиденция, правото на 2—3 гласа за граж-
данитѣ и ввеждане на пропорционална из-
борна система. За сега, може да се каже, безъ
да се явявамъ като пророкъ, че правителствен-
ния законъ ще падне, но кой ще бѣде при-
етъ — трудно е да се прѣдскаже. Края на
тая недѣля ще рѣши.

Сега да влѣземъ въ народа. Наврѣдъ
приготовления усиленни за всеобщата стачка:
и правителство и работници се пригавятъ.
Митинги, събрания, кортежи наврѣдъ, всѣки
денъ и на всѣко мѣсто: по мегдани, въ ка-
фенета, салони и пр. Заблѣзватъ се вече и
много прѣоблѣчени жандарми въ работническ.
събрания и митинги. Отъ страна на работни-
цитѣ сж взети мѣрки. Прѣзъ денѣ-си е билъ
хванатъ единъ шпионинъ въ зданието на со-
циалитѣ „Voornit“ (въ гр. Гапдъ), когото
сж патоварили съ социалист. книжки и му
напѣлявали джобоветѣ съ социалист. вѣстници,
като сж го испроводили да пропагандира со-
циализма между другаритѣ си — стражари.
На провокаторството трѣбва да се противопо-
стави благоразумието. Въ Лнежъ сж стапали
сблъсквания между въглеконачитѣ и стража-
ритѣ. Има само нѣколко въглекопача ранени.
Въ Рене, фабриченъ градъ на францзск. гра-
ница, близо до Рубе, е избухнала вече все-
общата стачка. Вчера повече отъ 3000 души
стачпници сж манифестирали тихо и въ поря-
дѣкъ. Но когато сж постигнали кждѣ центра
на града, приерѣщатъ ги стражаритѣ и безъ
никакъвъ поводъ ги нападатъ. Обаче работ-
ницитѣ — манифестанти имъ се поопрѣли;
стражаритѣ само това и чакали; тѣ изгър-
мѣли върху въоръжения съ голога и немотии
народъ и ранили 3 души тѣжко и единъ убить.
Ето вече първата жертва датепа отъ страна
на народа прѣдъ олтаря на ненаситния и
кървожаденъ богъ на буржуазията: власть —
капиталъ.

Възбужденнето срѣдъ народа е голѣмо.
На много мѣста работницитѣ, върѣжки рѣше-
нието на социалистическия имъ конгресъ да

въстанатъ въ обща стачка, когато получатъ
сѣобщение отъ Централния комитетъ на со-
циал. партия, се тѣкмѣли да обиватъ всеоб-
щата стачка въ Понедѣльникъ, 1 Априлий и
с. Поради това, главния сжвѣтъ е испратилъ
заповѣдъ до всички групи да не бързатъ, а да
чакатъ общия знакъ (сигналъ). Да ли ще бѣ-
де чутъ неговия гласъ? Фактитѣ доказватъ
противното. Това показва още единъ път, че
не социалистическия „водителъ“ управляватъ
и командуватъ работницитѣ, а тия послѣднитѣ
тѣхъ! Чашата на търпение, мизерии и тѣгла
въ народа е прѣпълнена. Една капка още, и
тя ще почне да се разлива сама.

Но при все това правителството държи
своето. Ето вече цѣла недѣля става какъ то
се приготвя. Повикани сж 7000 души войници
отъ послѣдния запасъ въ казармитѣ. Войската
и жандармерията е на кракъ. Гражданската
гвардия сжщо. Желѣзницитѣ сж вече въ рж-
дѣтѣ на Военния Министръ. Ако би да из-
бухне нѣщо, кой ще спечели не се знае: но
най тежката отговорностъ ще падне върху
правителството.

Считамъ за умѣстно да спомѣна и това
утѣшително явление въ полза на нашитѣ дру-
гари социалисти въ Белгия, че много отъ вой-
ницитѣ и почти всичката гражданска гвардия
сж съ работницитѣ. И она денъ въ Лнежъ, за-
паснитѣ се навлѣзли въ казармитѣ съ вико-
ветѣ: „да живѣй народа, да живѣй всеобщата
стачка!“ Тѣзи недѣли е сждбопосна за бел-
гийското правителство и работници; ти може
да бѣде „кървава“ недѣля или недѣля на
„праздници. Дано бѣде това послѣдното. И азъ
свършвамъ съ вика, който трѣбва да се из-
кърти изъ гърдитѣ на всички социалисти: Да
живѣй Социалистическа Белгия! Да живѣй
Интернационални социализмъ! Долу тираниитѣ!

Цвятко.

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

До другаритѣ сътрудници! Редакцията настоятелно ви
умолява да се съобразявате съ размѣритѣ на вѣстника.
Винаги. К. П. Die Bauernfrage in Fr. и Deutsch. по-
лучихме отъ друго мѣсто.
Сливенъ. Н. Царвулако. Обади си точния адресъ за
да ти пратимъ 46 и 47 бр.

ОБЯВЛЕНИЯ.

ОБЯВЛЕНИЕ

Понеже изданието на книгата „Христи-
анството прѣдъ сждѣтъ на социализма“ прѣ-
минава въ собственост на книжарницата на
г-на Г. М. Качачевъ въ Казанлъкъ, обявява-
ме за знание на интересующитѣ се, че за на-
прѣдъ по всичко що се отнася за тая книга,
да се обръщатъ до горѣказаната книжарница.

Казанлъкъ, Отъ книжарн. па
19 Мартъ 1895 г. Г. П. Пенковъ и С-ие.

2-13-3

Турена е подъ печатъ и скоро ще излѣзе

ИСТОРИЯ НА КОММУНАТА

отъ 1871 год.

отъ ЛИССАГАРАЙ

бивши членъ на сжщата коммуна.

Прѣводъ отъ 2-то нѣмско издание, съ мно-
го портрети и иллюстрации. — Записванието
на спомоществуватели става въ книжарницата
на П. Мутафовъ и С-ие, Севлиево.

Въ сжщата книжарница се намиратъ за
продавъ и излѣзлата вече отъ печатъ брошура

СОЦИАЛИЗМЪ И АНАРХИЗМЪ

отъ Наумъ Райхсбергъ, доцентъ по политич.
економия и статистика при Берския универ-
ситетъ. Цѣна 30 ст.

2-14-3

Поправка. Въ миналия брой, стр. 1, колона III, редъ
30 отъ горѣ сж пропуснати слѣдующитѣ думи: слѣлъ „во-
държане на себе си“ трѣбва да се четѣ: „въ случай на бо-
лѣсти и други злощастия и радости или за подобрене...“
отъ горѣ редъ 22 сжщо колона слѣдъ „различава се“ испу-
снато „отъ тѣхъ годишния“.

Печатница „Напрѣдѣкъ“ — София.